
Riktlinjer för konkurrensutsättning av verksamhet

Den kommunala servicen skall vara av god kvalitet och präglas av brukarinflytande och individuella valmöjligheter. Fokus är att främja brukarens valfrihet i vardagen liksom arbetstagarnas möjligheter till inflytande över sin arbetssituation.

Konkurrensutsättning kan ses som ett sätt att utveckla och förbättra verksamheterna. Ökad konkurrens är ett av flera medel för att nå hög effektivitet och god kvalitet på kommunens tjänster.

Genom konkurrensutsättning kan företagande komma att stimuleras. Arbetstagarna kan få fler arbetsgivare att välja mellan och de kan även starta företag som får möjlighet att sälja tjänster till kommunen.

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att ge nämnderna vägledning med att konkurrensutsätta verksamhet samt att skapa enhetliga rutiner. Konkurrensutsättning skall ske på ett likartat sätt oavsett verksamhetsområde.

Riktlinjerna fastställer ramarna för arbetet med konkurrensutsättning. Tillämpningsanvisningar som utfärdas skall följas.

Avgränsning

Uppgifter som innefattar myndighetsutövning omfattas ej av riktlinjerna.

Ansvar och arbetsgång

Nämnderna har ansvar för konkurrensutsättningen inom sina verksamhetsområden.

Arbetet skall innehålla nedanstående moment:

- Plan för konkurrensutsättning
- Förstudie inklusive kommunikationsplan
- Genomförande av upphandlingen
- Uppföljning och utvärdering

Plan för konkurrensutsättning

Nämnderna skall upprätta en plan för, och fatta beslut om, konkurrensutsättning inom sitt verksamhetsområde.

Förstudie

Med konkurrensutsättningsplanen som underlag fattar nämnden beslut om att en förstudie skall göras. Inför en konkurrensutsättning skall Stadskontoret konsulteras.

I förstudien skall följande punkter redovisas:

- Syfte
- Intressenter
- Hur ser aktuell marknad ut
- Egna och andras erfarenheter
- Kvalitetskrav
- Konsekvenser för arbetstagarna
- Konsekvenser i den egna organisationen och påverkan på övriga nämnders verksamhet
- Ekonomiska kalkyler
- Tidplan

Förstudien utgör nämndens beslutsunderlag när beslutet om att genomföra en upphandling tas.

Kommunikationsplan

En kommunikationsplan skall utarbetas snarast efter beslut om förstudie är taget.

Kommunikationsplanen skall redovisa aktiviteter och tider för hur arbetet skall kommuniceras med intressenterna för aktuell konkurrensutsättning.

Genomförande av upphandlingen

Med förstudien som underlag utarbetas ett förfrågningsunderlag som tydligt beskriver kvalitetskraven på tjänsterna som skall upphandlas. Efter att förfrågningsunderlaget har utarbetats genomförs upphandlingen.

Uppföljning och utvärdering

När upphandlingen är genomförd och avtal undertecknats skall verksamheten och utförandet följas upp enligt uppgjord plan och utarbetade föreskrifter.

Marknad

Konkurrensutsättningen bör utformas så att det blir möjligt för små och medelstora företag att delta.

En bedömning bör ske av möjligheten att efter en genomförd entreprenad kunna ta tillbaka verksamheten i kommunal regi.

Arbetstagare

Halmstads kommun skall så långt som möjligt verka för att tillgodose att arbetstagarna skall beredas anställning hos den nya utföraren.

Såväl de kortsiktiga som långsiktiga personalekonomiska konsekvenserna, samt hur anställningsvillkoren säkerställs, skall analyseras och ingå som ett underlag i förstudien.

I samband med övergång från egenregi till entreprenad kan frågan om övertagande av personal med mera uppkomma. I förbindelse med detta uppkommer frågan om 6 b § lag (1982:80) om anställningsskydd (LAS) blir tillämplig på övergången. I dessa bestämmelser framgår att vid verksamhetsövergång övergår också de anställningsavtal och de anställningsvillkor som gäller vid tidpunkten för övergången till den nya arbetsgivaren.

De fackliga organisationernas inflytande i beslutsprocessen grundas på medbestämmandelagen. Anställda skall ges tillräcklig tid för att lämna sina synpunkter på de tillämpningsproblem som kan uppkomma i hela konkurrensutsättningsprocessen.

Det åligger respektive nämnd att, med utgångspunkt av verksamhetsmässiga skäl och regler om bisyssla, besluta om tjänstledighet utan lön under högst 6 månader för att driva egna företag.

Jäv

I samband med konkurrensutsättning kan frågor om jäv och opartisk handläggning aktualiseras. Frågor om jäv behandlas i kommunallagen och förvaltningslagen. Utöver vad som kan anses följa av dessa bestämmelser ska den som deltar i beredningen av ett upphandlingsärende inte heller på annat sätt förfara så att förtroendet till dennes opartiskhet rubbas. Konkurrensneutralitet skall råda i hela processen.

Verksamhet i egen regi

Egenregianbud, det vill säga anbud lämnade av en kommunal förvaltning, är inte tillåtna.

Om verksamheten bedöms kunna bedrivas effektivt i egen regi skall en kalkyl för verksamheten upprättas. Kalkylen skall ta hänsyn till alla relevanta kostnader.

Kalkylen skall ingå som ett underlag i förstudien. I de fall verksamheten kvarstår i kommunal regi skall uppföljning ske genom efterkalkyl.

Kvalitetskrav

Nämnderna skall fastställa kvalitetskrav för verksamheten som ingår i plan för konkurrensutsättning. Kvalitetskraven skall redovisas i förstudien.

Rutiner för uppföljning och säkerställande av kvalitet skall utarbetas.

Lokaler och inventarier

I de fall där det är viktigt för konkurrensutsättningsmöjligheterna skall kommunen säkerställa att inflytandet över lokaler och inventarier finns kvar hos kommunen. Kommunen skall i sådana fall behålla inflytandet antingen som fastighetsägare eller som hyresgäst.

Ansvar för lokaler och inventarier skall regleras i avtal med leverantören.

Näringslivet

Nämnderna skall, via Näringslivsbolaget, löpande lämna generell information till näringslivet om det pågående arbetet med konkurrensutsättning.

Utmanarrätt

Utmanarrätten innebär att den som vill överta driften av en kommunal verksamhet kan utmana kommunen genom att lämna in en begäran om detta.

Den nämnd som är ansvarig för verksamheten som utmanas är skyldig att pröva utmaningen och avgöra om den ska leda till en förstudie eller annan åtgärd. I denna fas görs ingen omfattande utredning. Den görs först om utmaningen leder till att det skall göras en förstudie. Nämnden kan besluta att det inte ska ske en konkurrensutsättning vilket innebär att utmaningen avslås. Exempel på skäl för avslag kan vara att kommunen vid konkurrensutsättning riskerar att tappa kompetens inom ett specifikt område eller att marknaden riskerar att komma i obalans. Om utmaningen antas kommer förstudien att bli nämndens beslutsunderlag för beslut om att gå vidare till upphandling eller ej.

All verksamhet får utmanas med undantag av myndighetsutövning, strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning inte kan läggas ut på entreprenad utan måste utföras av kommunens egna medarbetare.

Tolkning och tillämpning av dessa riktlinjer

Tolkning av dessa riktlinjer görs av Kommunstyrelsen.

Utfärdande av tillämpningsanvisningar sker vid Stadskontoret.